

Akrobatika

LEKCIJA 1.

DR SAŠA VELIČKOVIĆ

- **Reč je Grčkog porekla**
 - „Akros“ – visoko, a mislilo se na hodanje.
 - Iz tog razloga direktan prevod bio bi „visoko hodanje“ i „hodanje na prstima“.
- **U moderno doba, akrobatika podrazumeva demonstraciju fizičkih sposobnosti vežbača koje omogućavaju izvođenje kompleksnih i kontrolisanih kretanje u prostoru.**
- **Ova demonstracija uključuje sposobnosti ravnoteže, okretnosti i motoričke koordinacije.**
- **Jedan od najpopularnijih segmenata akrobatike je gimnastika, koja se obiluje metode kojima se dostiže visok nivo akrobatske odvažnosti.**

POJAM

- **Akrobatika je polisrtukturalan, kompleksan, estetski i acikličan sport koji se odvija pod uticajem vlastitih izvora energije.**
- **Akrobatika je sport koji obuhvata vrlo velik broj raznovrsnih jednostavnih i kompleksnih statičkih i dinamičkih elemenata s precizno definisanim modelom kretanja, koji se međusobno mogu povezivati i kombinovati.**

- **Akrobatski elementi mogu se izvoditi na sledeće načine:**

- **s nogu na ruke,**
- **s ruku na noge,**
- **s nogu na noge,**
- **s ruku na ruke.**

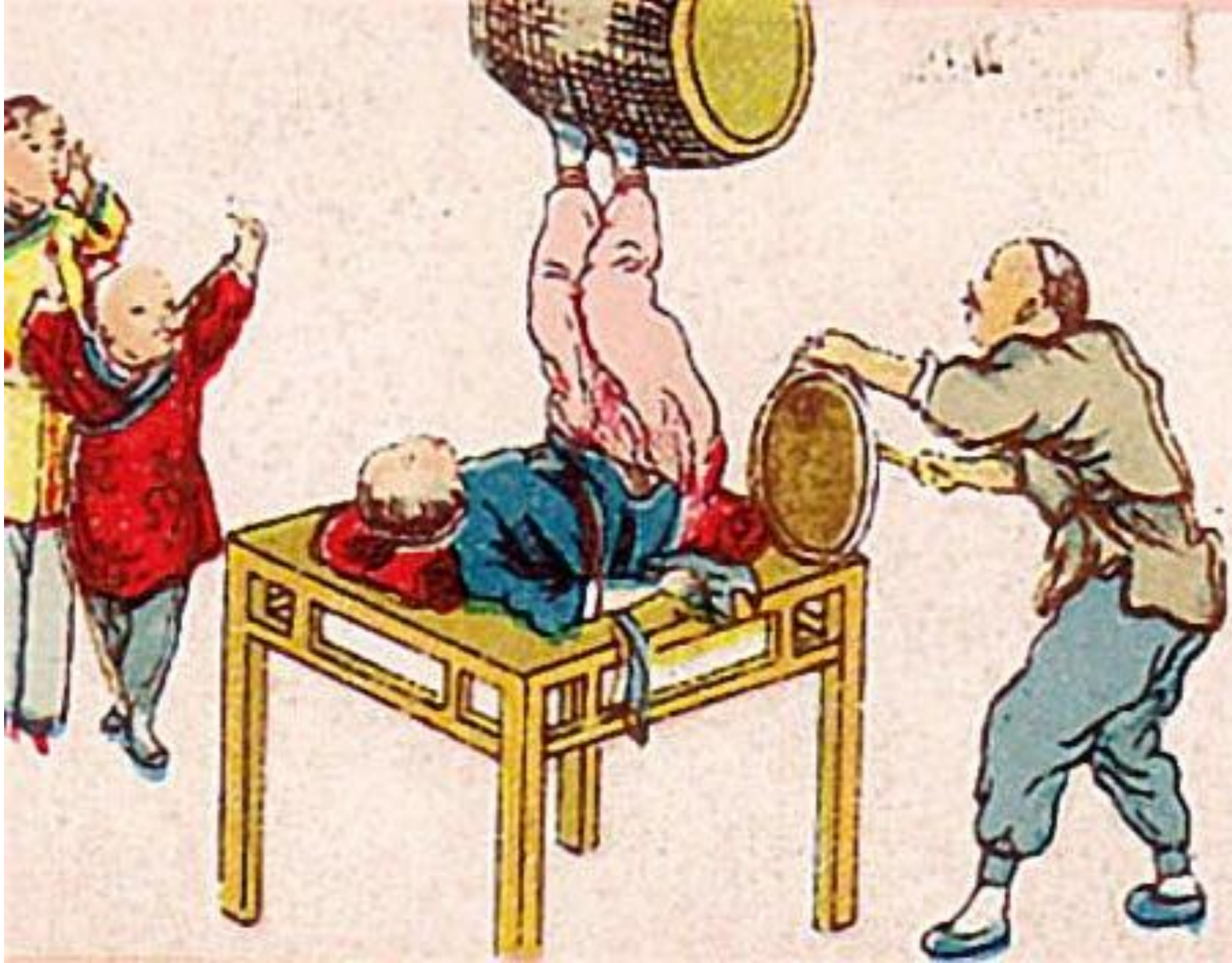
ISTORIJA AKROBATIKE

- **Teško je reći ko su bili prve akrobate.**
- **Poreklo akrobacija najverovatnije prethodi bilo kakvim istorijskim izveštajima.**
- **To je nesumnjivo umetnička forma koja se rađa iz funkcionalnih kretanja svakodnevnog života.**
 - **Kada bi pojedinci u grupi demonstrirali fizičke pokrete sa neobičnim stepenom efikasnosti ili veštine, to bi primetili i divili mu se njegovi vršnjaci. Kasnije bi ovi podvizi virtuoznosti dobili estetsku dimenziju čime se pokazivala vrhunsku okretnost akrobata.**



KINA

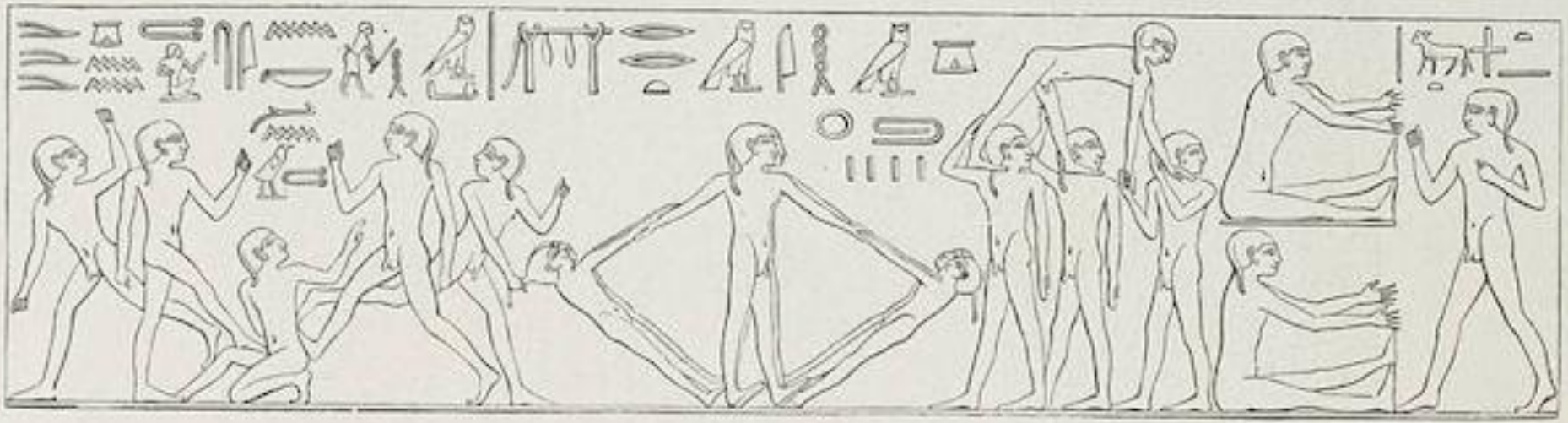
- **Kineska kultura je prožeta dugom gimnastičkom i akrobatskom tradicijom.**
 - **Akrobacije su najstarija izvođačka umetnost u Kini.**
 - **Rani zapisi pokazuju da su drevni Kinezi koristili vežbe gimnastičkog tipa za lečenje tela i njegovo održavanje.**
 - **Kineske akrobacije dostigle su visok nivo sofisticiranosti već u periodu zaraćenih država tokom trećeg veka p**
 - **Kina – najranije akrobatske trupe još u vreme zapadne Dinastije Han (200. p.n.e) – procvat akrobatskih predstava kao deo seoskih festivala posvećenih žetvi.**



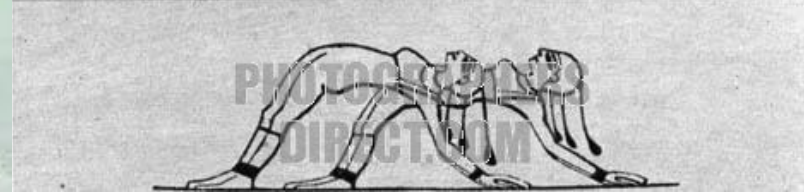
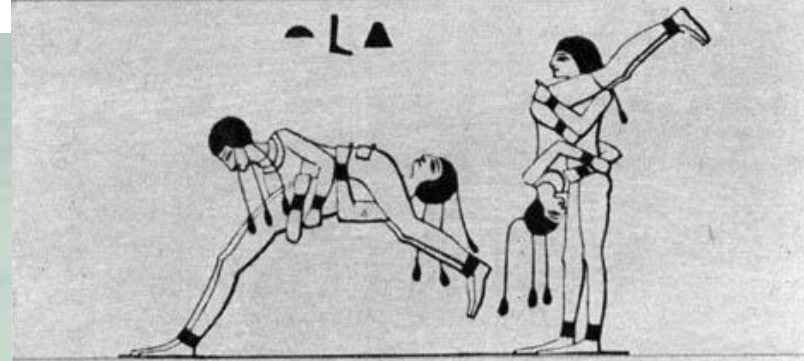
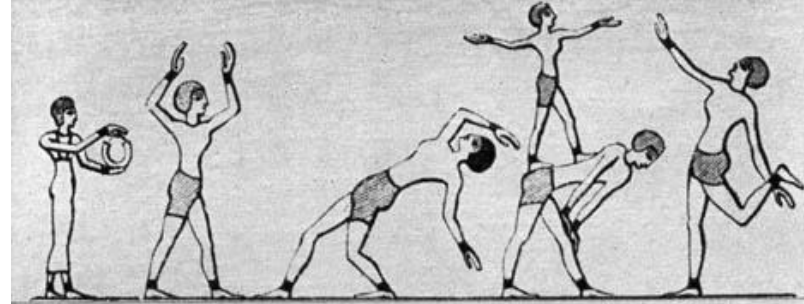


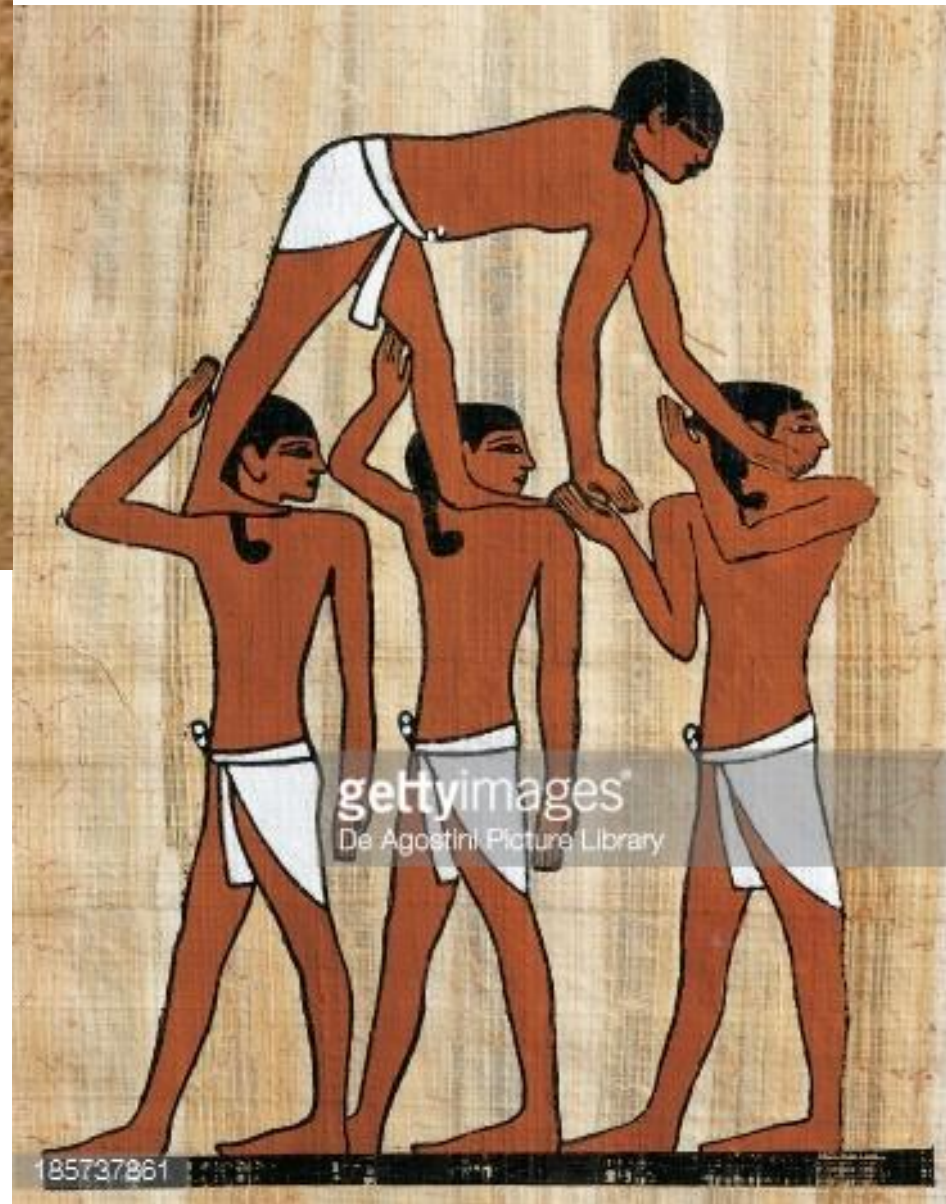
ISTORIJA

- ▶ Rane kulture Japana, Perzije i Indije takođe su koristile ovu vrstu obuke za pripremu za rat.
- ▶ **EGIPAT –**
 - ▶ Drevni Egipćani su ostavili zapise o akrobatskim elementima i ravnotežnim položajima u obliku hijeroglifa
 - ▶ Crteži u pećini Beni Hasan - OKO 2000. godina p.n.e.



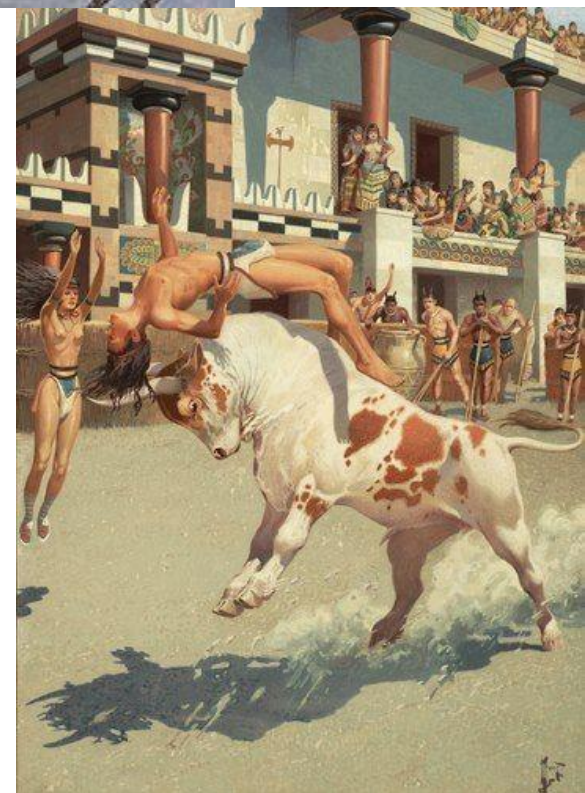
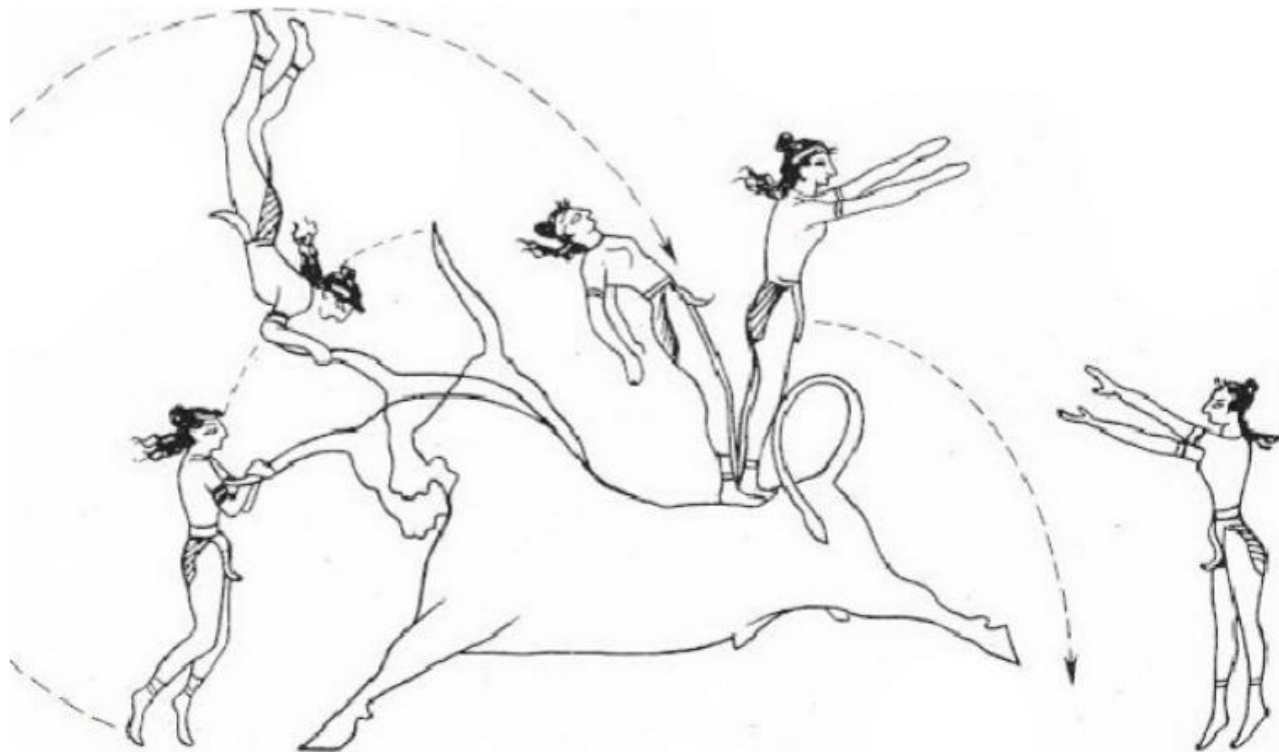
ACROBATIC EXERCISES AND GAME OF MOORA.



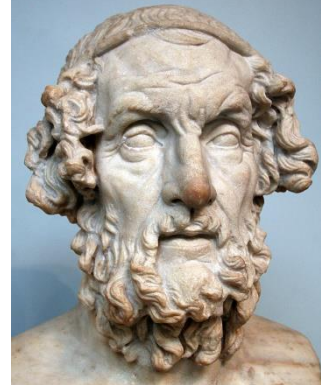


MINOJSKA CIVILIZACIJA

- **Pre 2000. p.n.e. ova civilizacija je upražnjavala preskakanje bika što je bio događaj sa dvostrukom nameno:**
 - **Sportski događaj**
 - **Obred odrastanja.**



STARA GRČKA



- Stari Grci su slavili fizičko vežbanje i skovali su termin gimnastika.
- U drevnoj Grčkoj je deo sveukupnog razvoja pojedinca predstavljalo i disciplinovano vežbanje gimnastike. Budući da se gimnastici pridavao toliki značaj, gimnazije, mesta okupljanja na otvorenom za atletska takmičenja smatrani su sedištem grčkog intelektualnog razvoja.
- **Akrobatske veštine spominju se u starim grčkim epovima Ilijadi i Odiseji, u doba Trojanskoga rata**
 - **Homerovo vreme – 8-7. vek p.n.e.**
 - Kivistiras - premeti
 - Arneftiras - salta



STARI RIM – 753.p.n.e.

- **Civilizacija staroga Rima fizičko vežbanje i akrobatiku koristi kao osnovno sredstvo za vežbanje i pripremu rimskih vojnika, legionara, u ratne svrhe, kao i u školama za pripremu gladijatora.**
- **Isto tako, u antičkom Rimu formiraju se grupe putujućih umetnika, koji demonstriraju raznovrsne oblike umetnosti, pa i akrobatske veštine.**
- **Za Stari Rim se veziju počeci CIRKUSA**
 - **Velike zgrade za potrebe raznih egzibicija**
 - **Trke konja i kočija**
 - **Egzibicije na konjima – volitižovanje**
 - **Žongliranje i akrobatika**



Srednji vek

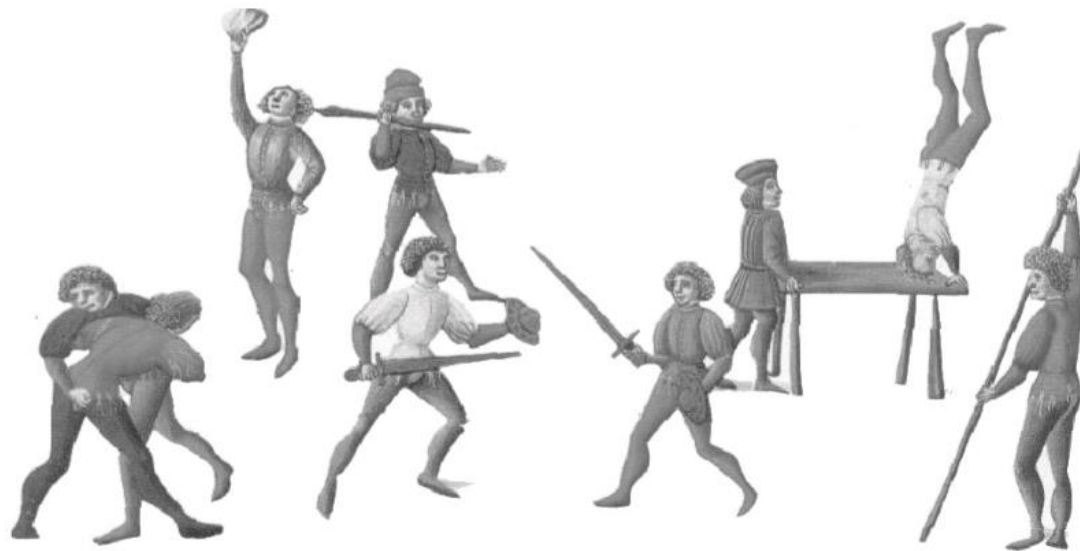
- **U Starom Rimu se formiraju porodične grupe aktobata, koje putuju po celom rimskom carstvu i promovišu akrobatiku**
- **Ovo se nastavlja i u srednjem veku**

- **U srednjem veku, potiskivanjem olimpijskih igara od strane Teodosije Velikog u 394. akrobatika polako blede i izbacuje se iz škola.**
- **Škole iz tog perioda se pretvaraju u intelektualne i verske obrazovane institucije.**
- **Jedini promoteri akrobatike su porodične akrobatske grupe.**
 - Kroz svoje performanse oni su ovekovečili estetske korene akrobatske tradicije.



SREDNJI VEK

- **Drugi izuzetak je Akrobatika kao deo obuke vitezova**
 - **vežbe paževa podrazumevale su aktivnosti poput penjanja, preskakanja, jahanja, plivanja, streličarstva, rvanja, akrobatike i plesa.**



16. VEK

• PRVI PISANI TRAGOVI

• Heronimus Mercurialis – 1573.

- Priručnik za akrobate profesionalce
- Heronimus Merkurialis (1530–1606), Italijan, profesor i lekar, u svom delu „Gimnastička veština“ je istakao značaj gimnastike za zdravlje i fizički razvoj čoveka. Ovo delo je napisano u šest tomova i sadržalo je oko 300 slika. Značajno je da je Merkurialis dao metodski prikaz gimnastike. Čas gimnastike je podelio na tri dela: pripremni, osnovni i završni deo.



B. 613. 7
ARTIS GYMNASTICAE
APVD ANTIQVOS
CELEBERRIMAE,
NOSTRIS TEMPORIBVS IGNORATAE,
LIBRI SEX.

In quibus exercitiorum omnium venustatum, genera, loca,
 modi, facultates & quicquid denique ad corporis
 humani exercitationes pertinet,
 diligenter explicantur.

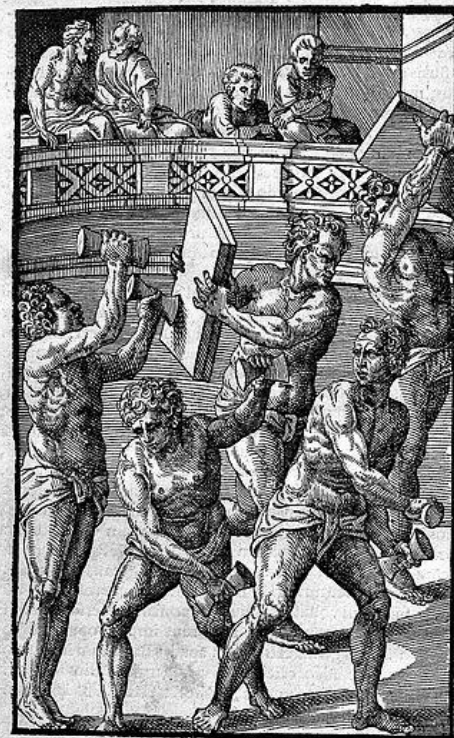
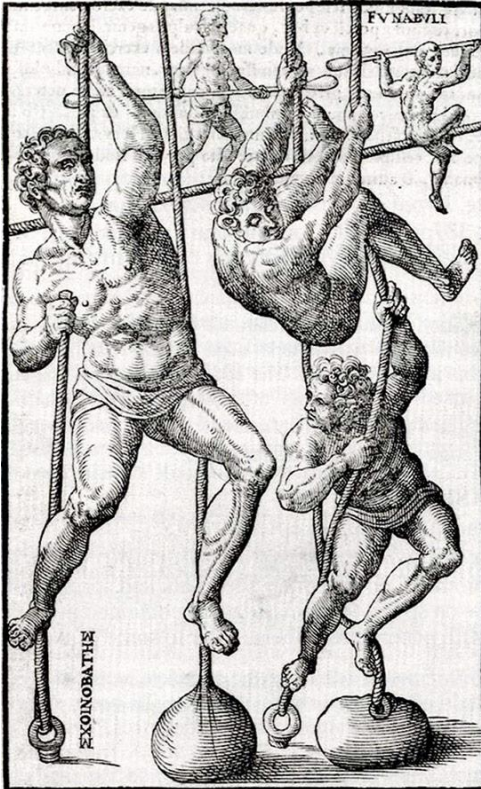
*Opus non modo medicis, verum etiam militum antiquarum rerum
 singularitatem, & utilitatem cognoscenda
 studiosis obnoxiu vile.*

Facile descriptio ex Vitruvio sub littera B.

*Auctore Hieronymo Mercuriali Ferrudiensi
 Medico, & Philosopho.*



Venetijs, Apud Iuntas,
 M D L X I X.

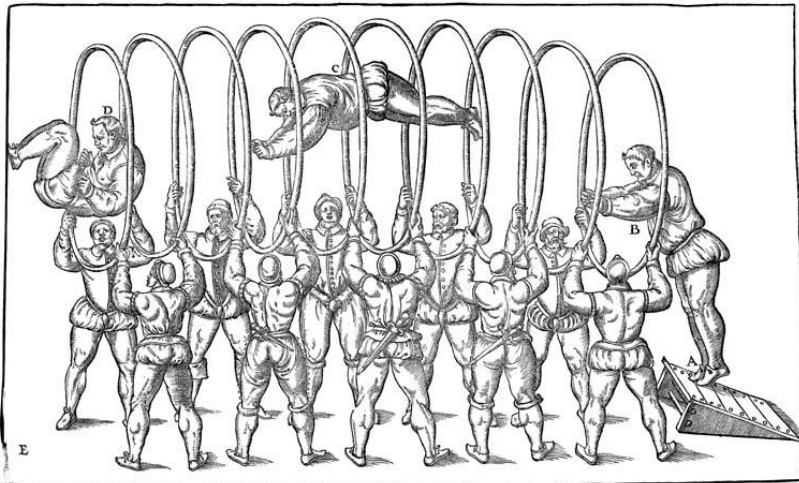
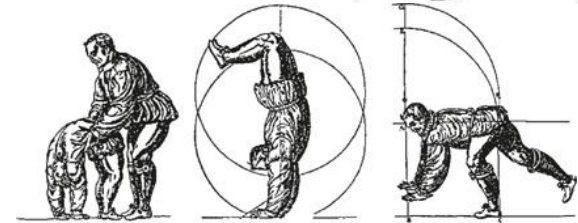


Arhangelo Tucaro

- **Autor knjige „Ariel jumps“ – 1599.**
 - **U njoj se pronalaze prvi opisi metodike i tehnike osnovnih akrobatskih elemenata**
 - **bio je dvorski akrobata i obučavao i kralja Karla IX akrobatici.**



Fig. 377.—Somersault.—Fac-simile of a Woodcut in "Exercises in Leaping and Vaulting," by A. THOMAS: 4to (Paris, 1809).



18. VEK

- Akrobatske veštine postaju glavni deo predstava u profesionalnim cirkusima
- Prvi moderni cirkus
 - Filip Estli
 - Engleska 1768.
 - U Londonu je podigao zgradu sa kružnim prostorom za izvođače i velikim brojem sedišta. U predstavama su se mogli videti jahači, akrobate, klovnovi i igrači na konopcu.
 - Tu ideju su prihvatili i mnogi drugi ljudi, pa je tako cirkus postao omiljena zabava u celom svetu



PREPARING FOR CIRCUS WEEK - MADISON SQ. GARDEN



NOVI VEK



- **AKROBATIKA SE RAZVIJA U DVA PRAVCA**
- **Akrobatika na spravama**
 - Trapez, konopac, štule
- **Premetanja i piramide**
 - Prvo da pokažu mogućnosti ljudskog tela
 - Razvoj vežbi na parteru i takmičarskog sporta

Razvoj akrobatike kao sporta

- Savremena akrobatika kao individualna disciplina seže do slobodnih vežbi koje su u Nemačkoj razvili Adolf Spiess (1810 - 1858) i Justus Carl Lion (1829 - 1901), mada oni nisu uključivali Tuccarove akrobatske elemente.
- Početkom XX veka dominiraju masovne ili grupne vežbe sa krutim kolektivnim obrascima kretanja.
- Na nemačkom Gim festivalu u Minhenu 1923. godine Martin Gebhardt (koji je predstavljao Frankfurt, i ako je poreklom bio iz Lajpciga) bio je prvi gimnastičar koji se usudio da izvede premet unazad.
- U tom periodu se vežbe izvode na travi.



- U Luksemburgu 1930. godine došlo je do prvog zvaničnog rangiranja takmičara u akrobatici.
- Jugosloven Josip Primožić (desno) ušao je u istoriju kao prvi svetski prvak u parteru.
- Vežbe na parteru nastavile su se izvoditi na travi čak i na Olimpijskim igrama u Los Angelesu 1932. godine.
 - Švajcarska je dominirala svetskom scenom tridesetih godina, ne samo u akrobatici.
- Vežbanje na parteru je pretrpelo neke značajne promene tridesetih godina, u smislu dinamičnosti.

ISTORIJA AKROBATIKA KAO SPORTA

- 1930. – svetsko prvenstvo
– *Josip Primožič.*



Akrobatika kao posebna disciplina

- **Najpre se razvija u SSSR**
 - **1939. – UVEDE SE pravila i PRVA prvenstva**
- **Posle II. sv. rata priključuju se i druge zemlje**
 - **Mađarska, Bugarska, Poljska, Kina**

Međunarodna federacija u akrobatici

- **Osnovana je 1973.**
 - I brojala je 12 članica
- **Danas broji – preko 50 članica**